

arktisk. Med den viden, vi i dag har om den norske hvalfangst, der vovede springet, kan vi kun beklage, at ingen af de finansmænd og industrimænd, han henvendte sig til, havde blik for, hvad tømmer og muligheder der var i den unge, meget naive og optimistiske sømand, der rendte dem på dørene.

Man glæder sig til de kommende bind.

Børge Fristrup.

Oxford Economic Atlas of the World. Oxford University Press 1954.

19,5×26,5 cm. 113 sider plus index og appendix 152 sider.

Med den rivende udvikling, som det erhvervsgeografiske grundlag for jordens førende kulturlande i øjeblikket undergår, følger den ulempe, at oversigterne forældes særdeles hurtigt. Dette medfører store vanskeligheder for al undervisning og oplysning, fordi det er vanskeligt at holde lærebøger og håndbøger ajour. I så henseende vil nærværende arbejde repræsentere et værdifuldt hjælpemiddel. Man har lagt et meget stort og grundlæggende arbejde i tilrettelæggelsen, ikke blot i tilvejebringelsen af råmaterialet, men også i den redaktionelle behandling, den tekniske fremstilling og i hele fremstillingen af stoffet. Gennem en anvendelse af farver, ikke blot i kort, men også i diagrammer og tabeller, har man opnået en sjælden overskuelighed og muliggjort en meget hurtig orientering. Det foreliggende atlas indeholder et stort antal verdenskort med udbredelse og intensitetsforhold for alle de vigtigste produkter, som spiller en rolle i menneskehedens forsyning med varer. Råstoffer, disses forarbejdelse, transport og forbrug behandles ret indgående talmæssigt i form af tabeller, i diagrammer og kort samt koncentrerede beskrivelser.

I det store og hele er det lykkedes at tilpasse fremstillingsformen for kortene på en sådan måde, at der er et rimeligt forhold mellem kortets indhold og dets målestok. Men stundom når man dog grænsen for rimelige fremstillingsformer. Et typisk eksempel er befolkningskortet, hvor man vel nok må siges at være gået ud over prikortets naturlige anvendelsesområde. Der kan som altid ved bedømmelse af den slags arbejder rejses diskussion om talmaterialets art og sammenlignelighed, men en foreløbig anvendelse af værket tyder på, at danske geografer med stort udbytte vil kunne bruge det.

Niels Nielsen.

Esther Skouboe: Syd-Afrika, de stridende racers land. Gads Forlag, København 1953. 18×25 cm, 170 sider, talrige illustrationer.

Forfatterinden er cand. polit. Hun havde tilbragt nogle år i Australien, før hun tog til Syd-Afrika. Om begge lande har hun

publiceret artikler i dansk og skandinavisk presse. I Den Sydafrikanske Union har hun set mange institutioner og talt med mennesker af mange forskellige slags. Alligevel er bogen ikke blevet en flimrende samling af løst forbundne interviewe. Alt er fordøjet og gennemtænkt, så hendes arbejde fremtræder med en fast tømret opfattelse af Syd-Afrika i dag. Fremstillingen er jævn og bred, men af og til, f. eks. i den indledende skildring af Cape Town set fra søen, hæver hun sig til en meget fin stil.

De første halvthundrede sider er viet almindelige forhold: Syd-Afrikas historie, de økonomiske og politiske forhold — med hovedvægt på den nyeste tid. Man får bl. a. et klart billede af boernes karakter. „De fleste boerfarmere er med deres simple vaner, med deres til taktløshed grænsende sandhedskærlighed og med deres gæstfrihed storartede mennesker. Men deres syn på andre racer har de fleste besøgende svært ved at tage. Mange af dem har også i deres karakter en hang til brutalitet“. Den calvinske reformerte kirke har her et stort ansvar. Det gamle testamente betyder meget for de hollandske calvinister, og de har af dette skrift uddraget den lære, at Kams mørkhudede sønner altid vil forblive slaver, en underlegen race. På den anden side føler mange boere et virkeligt ansvar overfor de sorte, som er dem betroet, tager sig af dem, når de ældes, og hjælper dem, når de er i nød. For øvrigt vil denne almindelige fremstilling af de politiske og økonomiske forhold måske på nogle læsere virke lidt tung. Det forekommer mig, at lidt geografisk skoling kunne have hjulpet forfatteren til at give et klarere overblik over emnet.

De skønhedspletter, der således findes, tilgiver man imidlertid gerne, når man kommer til bogens hovedafsnit, som det er en nydelse at læse, trods de triste forhold, det ofte skildrer. Kapitlet „bantufolk — fortiden“ udgør over halvdelen af bogen. Overskriften er noget misvisende; thi bortset fra en kort etnografisk indledning drejer det sig udelukkende om afrikanernes kår nu i øjeblikket. Her findes en mængde skildringer af afrikanere og hvide: landarbejdere, minearbejdere, arbejdsgivere, præster o. s. v., fint opfattede situationer og skikkelser, der giver et levende indtryk af individernes forskellighed og af, hvor forkert det er — netop i Syd-Afrika med dets raceproblemer — at dømme for generelt. Til slut følger korte fremstillinger af indernes og de raceblandedes forhold samt nogle bemærkninger om danske udvandreres kår i Syd-Afrika.

Man lægger bogen fra sig med en stærk følelse af at have mødt en forfatterpersonlighed af stor sanddrøhed og ivrig bestræbt for

at vise den størst mulige retfærdighed i bedømmelsen af mennesker og forhold.

C. G. Feilberg.

Mandeville's Travels, texts and translations, by Malcolm Letts, F.S.A.
I-II, London, The Hakluyt Society, 1953. 15×22,5 cm, 554 sider,
2 plancher, 1 kort.

„Mandevilles Rejser“ er måske senmiddelalderens mest udbredte rejsebeskrivelse. Rejserne foregiver at strække sig over hele den nære og fjerne orient. Man ved ikke med sikkerhed, hvem forfatteren, der har levet i første halvdel af 14. århundrede, er. Udgiveren mener, at han var en englænder ved navn Mandeville, der var flygtet fra sit fædreland anklaget for drab og levede i Liège under navnet Bourgogne. Andre formoder, at en vis Jean de Bourgogne er forfatteren. Det synes, som om han en tid har været læge ved sultanen af Ægyptens hof og mulig har besøgt andre steder i den nære orient, men iøvrigt er indholdet hentet fra forskellige kilder, skriftlige og mundtlige, som ikke skyer højst vidunderlige fortællinger. Bogen er vistnok oprindelig skrevet på fransk, men senere oversat til mange sprog. Her er udgivet en engelsk tekst og en fransk samt brudstykker af en latinsk tekst m. m.

C. G. Feilberg.

The Historie of Travell into Virginia Britania (1612), by William Strachey, gent. Edited by Louis B. Wright and Virginia Freund.
London, The Hakluyt Society, 1953. 15×22,5 cm. 223 sider. 1 planche og 1 kort.

Strachey er en engelsk forfatter, som levede 1572—1621. Han besøgte 1609—11 Virginia. En skildring, han skrev af et uvejr på overrejsen, skal have dannet baggrund for Shakespeares skuespil „Stormen“. Hans sanddru beretning om forholdene i Jamestown menes ikke at have behaget Virginia-Compagniet. Hans „historie“ har lånt materiale fra mange kilder. Den er oplysende både vedrørende indianerne og forholdene i den første kolonitid. Hakluyt-Society har tidligere udgivet denne bog efter et manuskript i British Museum. Udgaven er forlængst udsolgt. Den ny udgave er foretaget efter et manuskript i Princetown University.

C. G. Feilberg.

Arnold W. Green: Sociology. An Analysis of Life in Modern Society.
Mc Graw-Hill. 1952. 16×23,5 cm. 579 sider.

Det store amerikanske forlag har hermed udsendt en diger lærebog i sociologi beregnet for et begynderkursus i sociologi på eet